

Nota tècnica jurídica – Recurs d'inconstitucionalitat contra la Llei 4/2025 de projectes residencials estratègics

1. Context i antecedent

El **recurs d'inconstitucionalitat** que avui s'ha fet públic s'ha interposat contra la **Llei 4/2025, de 18 de juliol, de “projectes residencials estratègics”**, aprovada pel Parlament de les Illes Balears.

Aquest recurs, promogut per entitats socials i ecologistes de les Illes, ha estat **signat per més de cinquanta diputats i diputades** dels grups **Socialista, Sumar i Mixt (Podem)** del Congrés dels Diputats, i ha estat registrat formalment davant el **Tribunal Constitucional**.

La iniciativa **dona continuïtat** a un precedent immediat: el **recurs ja admès a tràmit** contra la **Llei 7/2024, de simplificació i racionalització administratives**, coneguda com *Llei de simplificació*, que també havia estat impugnada per vulnerar garanties ambientals i urbanístiques bàsiques.

Aquella llei introduïa un **procediment de legalització extraordinària** d'edificacions il·legals en sòl rústic —una “amnistia urbanística”— que va ser contestada pel mateix grup de diputats a instàncies d'entitats balears.

Ambdós textos formen part d'una mateixa estratègia legislativa de **desregulació urbanística** que, segons el recurs, **posa en risc el principi de seguretat jurídica, l'autonomia local, la protecció ambiental i els drets lingüístics**.

2. Què s'impugna

El recurs demana la **declaració d'inconstitucionalitat parcial** de la Llei 4/2025, concretament dels articles i disposicions següents:

- **Articles:** 2.1; 3; 4.1, 4.2 i 4.3; 7 (c, d, e, h); 8; 10 (c, d, e, h); 11; 15; 16.1 (b, c, d) i 16.2.
- **Disposicions addicionals i finals:** 1a, 3a, 5a, final 2a, final 14a i final 17a.

El text impugnat introdueix la figura dels **Projectes Residencials Estratègics (PRE)**, un instrument híbrid que combina funcions de **pla urbanístic** i **projecte d'execució**, permetent:

- Augmentar densitats i edificabilitats sobre el planejament vigent.
- Urbanitzar sòl rústic qualificat com “àrea de transició”.
- Modificar o reduir sistemes generals (zones verdes, equipaments).
- Ometre informes preceptius i tràmits ambientals ordinaris.
- Aprovar projectes per **silenci administratiu positiu**, fins i tot sense resolució expressa.

3. Fonament jurídic principal

El recurs articula **set blocs d'inconstitucionalitat**, resumits així:

A. Vulneració del principi de seguretat jurídica i jerarquia normativa (art. 9.3 CE)

La llei estableix que els PRE “prevalen sobre qualsevol altra norma autonòmica, insular o municipal”, creant un **nou sistema de fonts** en matèria urbanística al marge de la legislació bàsica estatal. Això desestabilitza el marc jurídic i els drets de ciutadania.

B. Afectació a la autonomia local i insular (arts. 137, 140, 141 CE i 75 EAIB)

Els PRE poden modificar directament els plans generals municipals i territorials sense la participació ni informe dels ajuntaments o consells insulars, vulnerant la seva competència exclusiva en matèria d'urbanisme i ordenació del territori.

C. Incompliment de la legislació bàsica estatal (art. 149.1.18 CE)

La llei introdueix **silenci administratiu positiu** per a projectes privats, contravenint la Llei 39/2015 (LPAC) i el Text Refós de la Llei de Sòl i Rehabilitació Urbana (art. 25 TRLSRU), que prohibeixen l'adquisició de facultats urbanístiques per inacció administrativa.

D. Rebaixa del règim de protecció ambiental

S'imposa una **avaluació ambiental simplificada**, fins i tot per actuacions que afecten sòl rústic o àrees de transició, contravenint la Llei 21/2013 d'Avaluació Ambiental i el principi de no regressió ambiental.

E. Amnistia urbanística en sòl rústic

La **Disposició Final 14a** modifica la Llei 7/2024 per ampliar els supòsits de legalització d'edificacions irregulars, incloent espais de la **Serra de Tramuntana**, Patrimoni Mundial, cosa que vulnera els articles 45 i 47 CE.

F. Vulneració dels drets lingüístics

La **Disposició Final 17a** elimina l'obligatorietat del coneixement del català per al personal sanitari del sistema públic de salut, infringint el règim de cooficialitat de l'article 14 EAIB i l'article 3 CE.

G. Principi d'insularitat i sostenibilitat

El recurs recorda que el fet insular, reconegut per la CE i l'EAIB, obliga a una gestió prudent del territori i a preservar la seva capacitat ambiental, especialment en ecosistemes fràgils com el balear. La llei impugnada hi actua en sentit contrari.

4. Precedent directe: el recurs contra la Llei 7/2024

El **recurs 1840-2025**, actualment en tramitació al Tribunal Constitucional, impugna la **Llei 7/2024** per introduir una amnistia urbanística en sòl rústic i per vulnerar la jerarquia normativa.

El nou recurs contra la **Llei 4/2025** repeteix i agreuja aquells defectes, demostrant que el Govern balear ha fet cas omís de les advertències i ha reincidit en un model de **legislació d'excepció urbanística**, en perjudici del dret comú i del principi d'igualtat davant la llei.

5. Conclusions

El recurs promogut des de Mallorca suposa una acció pionera de **control democràtic i ambiental** sobre la legislació autonòmica.

Defensa:

- El principi de legalitat i seguretat jurídica.
- L'autonomia municipal i insular.

- La **protecció ambiental i paisatgística** del territori balear.
- Els **drets lingüístics i culturals** de la ciutadania.

Les entitats impulsores subratllen que no s'oposen a les polítiques d'habitatge, sinó a la seva **instrumentalització per justificar la destrucció del territori**.

El recurs és, per tant, una **crida a repensar les polítiques públiques des del dret, la justícia i la sostenibilitat**.